

EDVARD KARDELJ: O spremembah v Sovjetski zvezi

V torek, 7. t. m., je govoril tov. Edvard Kardelj v Kragujevcu več tisoč poslušalcem o domačih aktualnih vprašanjih pa tudi o spremembah v ZSSR. Med drugim je dejal:

«Gleda zunanjepolitičnega položaja vam pravzaprav ne bi mogel povedati nič novega, kar že ni povedal v svojih zadnjih izjavah tov. Tito.

Osnovni predmet ugibanja in mednarodne diskusije so sedaj spremembe v Sovjetski zvezi ter vpliv teh sprememb na mednarodne odnose. Ves svet se danes vprašuje, če moramo pričakovati od teh sprememb zboljšanje mednarodnega položaja ali poslabšanje.

Cepprav je minilo šele malo časa od Stalinove smrti, so vendar v sovjetski politiki, tako zunanji kot notranji, nastopile nekatere spremembe, katerih pomena vsekakor ne smemo podcenjevati, ne glede na to, kaj pravzaprav pomenijo in kakšnim smotrom služijo.

Vse te spremembe — čeprav same na sebi niso kakega velikega pomena — so važne zaradi tega, ker napravljajo vtis kot da bi nova sovjetska vlada namenoma hotela dezavuirati prejšnjo Stalinovo politiko. Na zunanjepolitičnem področju dela sovjetska vlada nekatere pomirjive geste v Koreji in Nemčiji, kakor da bi hotela dezavuirati Stalinovo zunanjo politiko. Taki notranji ukrepi kot so reorganizacija vrhovnih organov oblasti, delna amnestija, zlasti pa oprostitev zdravnikov, ki so bili obtoženi uboja vodilnih sovjetskih ljudi, ter aretacija vodilne kliše NKVD iz Stalinovega časa, pa napravljajo vtis, kot da je njihov smoter dezavuirati Stalinovo notranjo politiko.

Vzemite n. pr. konsekvence, ki izhajajo iz oprostitve sovjetskih zdravnikov. Sedaj obtožujejo soudeležbe pri zločinu fabriciranja lažnih obtožb vodilne ljudi NKVD in celo bivšega ministra državne varnosti. Mar ne meče ta obtožba — celo za povprečnega sovjetskega državljan — čudno luč na številne druge procese, ki so jih organizirali več ali manj isti ljudje in ki so se na podoben način razvijali prej v Sovjetski zvezi in v satelitskih državah? Vsi se bodo sedaj vprašali, kaj je z Rajkom, kaj je s Trajčo Kostovim, kaj je s Kočo Džozo, kaj je s Slanskim itd. Če je hotel ali ne, novi sovjetski režim obtožuje celotno sovjetsko notranjo in zunanjo politiko Stalinove dobe. Če je hotel ali ne, ta režim razkrinjuje kot laž in zločin to, v kar so leta in leta morali verovati milijoni ljudi pod vplivom kominformizma.

Ni važno, kakšnim smotrom služijo ti manevri, pa tudi to ne, če je nova sovjetska vlada zares pripravljena spremeniti nekaj v svoji zunanji in notranji politiki. Važno je le dejstvo, da je bil novi režim prisiljen na tak način in pri takih vprašanjih iskati zase priljubljenost pri sovjetskih množicah. To dejstvo govori o tem, kako močan je v sovjetskih množicah odpor proti birokratskemu despotizmu in proti njegovi zunanji imperi-

stični ekspanziji. Temu odporu je nova sovjetska vlada prisiljena dati koncesije.

Prihodnost bo pokazala, ali se bo birokratsko-despotični sistem v Sovjetski zvezi lahko še enkrat konsolidiral ali pa ga bo pritisk delavskega razreda od spodaj začel razdirati. V vsakem primeru so notranji procesi odšli mnogo dalje, kakor se je moglo pričakovati. In celo, ako se bo birokratski despotični posrečilo, da se ponovno pravočasno konsolidira, ne bo niti od daleč več imela niti notranje niti zunanje moči, kakršno je imela prej.

Kakšno stališče moramo zavzeti v zvezi s temi spremembami, je nedavno govoril tovariš Tito dovolj jasno. Ne spuščamo se v nobene utvare, obenem pa menimo, da ni treba ničesar opustiti, kar more koristiti okrepitvi miru. Ako so se sovjetski voditelji dejansko odločili za mir, potem je treba storiti vse, kar se more, da pride do sporazuma in do demokratičnega mira za vse. Ako pa so to samo manevri z besedami in obljubami, potem ti manevri ne bodo dolgo trajali in se bodo kmalu razkrinkali, in sicer tem prej, kolikor več dobre volje bodo pokazali miroljubni narodi. Miroljubni narodi imajo pravico upati, toda, dokler besedam ne bodo sledila dejanja, ne smejo niti zapadati v utvare niti slabiti svoje budnosti in svojih obrambnih naporov. Tako je naše mnenje v tej zadevi.

Dogodki v zvezi z izpremembami v Sovjetski zvezi so važni še z druge strani. Govore o tem, koliko smo imeli prav, ko smo govorili, da je usoda miru in

vojne odvisna od sovjetske vlade. Glejte sedaj, ko je nova sovjetska vlada storila nekaj po bistvu nepomembnih kretenj, ki imajo videz pomirljivosti, je že nastopilo olajšanje v vsem svetu. Ali more biti bolj prepričljivo prepričanje o tem, kje je glavna nevarnost za novo svetovno vojno, kakor je to dejstvo? Zato moremo danes z večjim prepričanjem kakor kdaj prej reči, da bi mir bil, če bi ga sovjetska vlada dejansko hotela.

In drugič, pred licem sedanjih dogodkov se moremo še bolj ponašati z zmago v našem odporu proti sovjetskemu hegemonizmu. Danes, skoro pet let po protijugoslovanski resoluciji Kominforma stoji toliko napadana in obrekovana Titova Jugoslavija krepko kakor en človek na svojih socialističnih položajih ter močna kakor nikdar doslej, oni pa, ki so sklepali protijugoslovanske resolucije, so danes v težkih notranjih krčih. Moč socialistične Jugoslavije — je moč pravične, napredne ideje, ki jo je nosila, velike ideje pa ne delajo razlike med velikimi in malimi državami. Velika ideja socializma in socialistične demokracije dela našo državo močno in nepristopno za obrekovalne blebete. Dogodilo se je točno to, kar smo prerovali: napad in obrekovanje proti Jugoslaviji sta oslabil napadalce in obrekovalce, ne pa socializacije Jugoslavije. — Nasprotno, danes imamo pred seboj močno socialistično perspektivo. Vemo, kam gremo, in smo prepričani, da gremo pravilno, ker nas pri tem podpira vse naše delovno ljudstvo.

Končan je tečaj Rdečega križa za dekleta v Dornavi

Ko so dekleta iz vasi Dornava, Pacinje in Velovlak prešla v septembru vabila, naj bi se udeležila tečaja RK, se je gotovo ena ali druga nejevoljno namrznila, čes: »Le čemu mi je to potrebno?« Ze po prvem obisku tečaja, še bolj pa pri nadaljnjih obiskih se je nevedna misel preoblikovala, dokler ni so tečajnice že ob koncu meseca novembra same izrazile svoje popolno zadovoljstvo s tečajem, na katerem so spoznale, da jim ne vsiljuje prav nobene nepotrebne navlake, temveč jim vsaja le koristno znanje, njim samim in za pomoč bližnjemu.

Tečajnice so prihajale redno vsako nedeljo, le Mieke z Velovleka ni bilo in ni bilo. No, ko smo jo le toliko pričakovali, da je končno enkrat prišla, je tudi ona z veseljem posečala tečaj in bila med onimi, ki so kaj dobro dojemali snov. Da ji zdaj ni žal, da je posečala tečaj, nam je sama potrdila.

Naj povem to in ono s tečaja. Brdrih ur res nismo doživeli, le o eni tako bom povedala na koncu. Dekleta so prihajala redno nedeljo za nedeljo in ko je prišla še Mieke, je bilo redno 17 deklet pri predavanjih. Mor-

da je bila ta ali ona učna ura nekoliko manj zanimiva, dekleta so ji sledila z vso pazljivostjo. So pa bile tudi ure, ko so se tečajnice povsem sprostile in razvile. To so bile zlasti ure, ki so obravnavale nego dojenčkov in nič manj ure, v katerih so spoznavale usodo in položaj žene v raznih dobah ter njih hrepenenje po osebni svobodi.

Kot učni pripomoček so si vse tečajnice kupile Priročnik, tukajšnje vodstvo tečaja pa jim je brezplačno razdelilo razne brošure o osebni higieni. Da bi se uvečale v poslovnem spisu, so praktično vadile na odgovarjajočih golčah, seveda poleg val samostojnega reševanja raznih preženj, potrdili, pritožbi itd. Redni obisk, vestnost in vednost ter discipliniranost so bili porok, da bodo uspehi v znanju ob koncu tečaja zadovoljivi. In to so bili Saj je od 17 tečajnic opravilo izpit 6 z odličnim, 7 s prav dobrim in 4 z dobrim uspehom.

Delo tečajnic pa ni bilo ozko zahtevano med zidove učilnice. Tako je 9. novembra potegnil traktor drž. posestva tečajnice z vodstvom in odborom v Ptuj, kjer so prisostvovali govoru ministra dr. Potrca in delegatov VI. kongresa ZKJ. Na vajah PLZ v Dornavi so v novembru lanskega leta pokazale znanje, ki so si ga pridobile dotlej.

Naj še povem, da so prav vse postale aktivne članice RK. da so prav vse tečajnice z volilno pravico opravile 7. decembra 1952 svojo državljansko dolžnost, da so proslavile vse naše pomembne dneve, tako: Dan republike, 8. februar — spominlikana na našega duševnega velikana — dr. Franceta Prešerna, potem 8. marec, mednarodni praznik žena.

Edina, zato pa zelo boleča točka, je bil — zaključek tečaja. Izvenel je povsem drugače kot so si ga zamišljala dekleta. Štiri mesece so se tečajnice pripravljale nanj mnogo nedeljskih in mnogo večernih ur med tednom so darovale, da so naštevirale kulturni program, za

V Cirkulanah so končali prvi tečaj RK

29. marca so v Cirkulanah končali prvi tečaj Rdečega križa za dekleta. V začetku novembra preteklega leta je bilo vpisanih v tečaj 55 deklet, z zadovoljivim uspehom pa ga je končalo 49. Vodstvo tečaja se je v začetku borilo z raznimi težavami, ki jih je pa s časom premagalo.

Večji del predavanj je na tečaju opravila zaščitna sestra tov. Podplinkova, mnogo pa se je zavzemal za tečaj tudi upravitelj nižje gimnazije, tovariš Pucko.

Ob zaključku so se dekleta zahvalile sestri in upravitelju za trud, ki sta ga vložila v uspešno delo na tečaju. T.

Republiška kobilarna Turnišče pri Ptuj

bo priredila v nedeljo, 12. aprila 1953 ob 14. uri, na svojem domačem dirkališču KONJSKO-SPORTNO REVILJO. Ta prireditelj naj bi imela v konjskošportnem pogledu svoj določeni pomen, zato je tudi prav, da Turnišče kot državni konjerejski zavod z njo odvarja sezono v tovrstnem športnem udejstvovanju.

Za izvajanje konjskega športa sta potrebna v en mah dva živa organizma: človek in konj, — fizično in tudi intelektualno čim bolj povezana, direktno zlit v enotno naprežanje svojih sil v čim učinkovitejši podajanje tehničnih zmogljivosti v določenih vrhunskih smereh.

Od davnine je služil konj človeku kot prometno sredstvo, kot pomočnik na lovu in pa zlasti kot zvest pomagatelj-soborec v bojnih spopadih. Iz tradicij tovrstne praktične uporabe konj, se v zgodovini konjskega športa kot samoumeven pojavlja najprej jahalni šport, ki je po svojem notranjem bistvu in po uveljavljenih normativih najbolj zahteven tako za konja kot za človeka, zato tudi lahko zares vrhunski.

Kobilarna Turnišče vzreja konje kasače ali traberje, to je konje za hitrostne vožnje, in sicer pasmo, ki je osnovno američanskega izvora, vendar na evropskih rejskih in športnih terenih že celo stoletje več ali manj načrtno in efektivno vzreja in uveljavlja. Osmo desetletje že poteka, kar je konj te pasme našel pot na Murško polje, v naš Ljutomer. Prav gotovo so tukaj obstajali razlogi in se zaradi tega tudi razvijali pogoji za čim učinkovitejšo udomačitev, uveljavitev in izpopolnitev te pasme.

Vendar ne morem mimo ugotovitve, da je tudi to našo rejo svoječasno krojil preveč po svoje tisti monopolistični »šport«, ki je imel svoje korenine v srednjeveško-fevdalnih in nacionalno-gospodarskih odnosih. Kdor bo kdaj pisal širo monografijo o ljutomerskem kasaču, ne bo mogel mimo arhivskih zapiskov raznih konjerejskih anket, ki so se v letih pred prvo

hladnokrvnega konja, ki za šport ni primeren. Vendar se ob pogledu na iskreno plemenitega konja razveseli srce vsakemu, tudi tovrstnemu rejcu! — Z vso verjetnostjo pa računamo, da bo gospodarski razvoj bodočnosti narekoval prehod na rejo okretnejšega, lažjega in temperamentnejšega konja.

Po vsem tem je želeli, naj bi konjsko-sportna revija v Tur-

svetovno vojno vršile v okviru tedanjega deželnega odbora v Grazu in na Dunaju. Tudi iz časov stare Jugoslavije je marsikaj trpkih dokumentarnih zabeležb. Saj interesirani rejci kljub najdeležnejšim naporom le niso in niso mogli dokončno dognati in uveljaviti svojega zasluženega položaja in priznanja.

V socialistični državno-družbeni zasnovi pa je podana vsa garancija za kar najbolj demokratično preobnovo in razvoj konjereje in konjskega športa še posebej.

Konj je plemenita žival in konjska reja zahteva plemenitega in zrelega človeka. Konjski šport mora biti namenjen širokim ljudskim množicam. Mora pa nujno rasti iz plemenite konjske reje navzven, mora od tam zajemati svoje korenine, predvsem pa se mora otresti vseh nevedskih starodobarskih ostalin, postati mora ves naš — ljudski in za ljudstvo!

Ptujski okraj redi v glavnem

Dopisi uredništvu

POVEJTE, ČE JE TO PRAVILNO!

KZ Cirkulane je kupila traktor Unimog. Ker v Cirkulanah še nimamo ustrezne avtobusne zveze s Ptujem, kljub temu, da smo to že nešteto krat prosili in zahtevali, smo se potniki v Ptuj vtisli peljali s traktorjem, če je imel ta slučajno isto pot in če ni bil natovoren.

Za to, da nam je starcem in invalidom storil uslugo na progi, kjer ni primerne prometne zveze, je bil traktorist Kukovec Janez obojen pri ptujskem sodišču na 15 dni zapora.

Vprašali bi samo, če je to bilo pravilno. Ta obsodba pomeni v končni posledici zahtevno, da moramo na vsak način pešaki 17 km daleč, ker vendar ne moremo čakati na zagrebški avtobus, ki pride redno že preobložen in jemlje samo pošto vrečo.

Vemo, da obstaja predpis, ki prepoveduje prevažanje ljudi s traktorji, vendar smatramo, da pomeni držati se predpisa v takšnem primeru kot sem ga zgoraj navedel in ne upoštevati okoliščin le ljudstvu škodljivo nerazumevanje.

Hvaležni bi bili, če bi nam glede prednjega kdo odgovoril.

Rihtarič Jurij
Brezovec 77, Cirkulane

Koncert moškega in mešanega pevskega zbora

V soboto, 11. aprila t. l. bo v Titovem domu v Ptuj koncert moškega in mešanega pevskega zbora »Svobode«.

Pevska sekcija, ki je bila ustanovljena sredi septembra lanskega leta, šteje 50 pevcev in 35 pevke. Zbor vodi tov. prof. Jože Gregorc, čigar umetniške kvalitete niso znane le našemu občinstvu, temveč je znano njegovo umetniško udejstvovanje širom naše države.

Ceprav je zbor še mlad, je že večkrat nastopal na različnih proslavah, tokrat pa se bo prvič predstavil s celovečernim sporedom, ki zajema partizanske, narodne in umetne pesmi.

Pevci priredijo svoj koncert v počastitev 50-letnice tov. dr. Jožeta Potrca, katerega je članstvo DPD »Jože Lacko« izvolilo na svojem ustanovnem občnem zboru za častnega člana. Saj je bil tov. dr. Jože Potrč eden izmed najagilnejših članov predvojnega »Svobode« v Ptuj.

Za koncert je med ljudstvom veliko zanimanje, saj želijo biti navzoče čim večje število ptujskih prebivalstva ob počastitvi 50-letnice tov. dr. Jožeta Potrca.

nišju prikazala resnične težnje naše plemenite konjske reje. Naj bi skušala to rejo popularizirati ter s tem v zvezi tudi konjski šport tako v propagandističnem kot zlasti tudi v organizacijskem pogledu čim bolj odprto in iskreno ornesti v naše ljudske množice!

Ing. Hvastja

Koncert slušateljev Akademije za glasbo iz Ljubljane

Letošnja koncertna sezona v Ptuj bodo zaključili slušatelji Akademije za glasbo iz Ljubljane, ki bodo priredili v torek, 14. aprila t. l. ob 20. uri v dvorani Glasbene šole, koncert klavirskih, violinskih in pevskih solističnih točk.

Nastopajoči koncertanti so izbrani za tekmovanje jugoslovanskih glasbenih akademij. ki bo koncem tega meseca v Beogradu.

Pri tem koncertu bomo imeli priliko poslušati najboljše učence naših najvidnejših glasbenih pedagogov: rektorja akademije Janka Ravnika; profesorja: Antona Trosta, Karla Rupla, Frana Šiferja, Antona Ravnika, Leona Pfeifferja in Ada Dariana.

Vabimo vse ljubitelje glasbene umetnosti na izredno kvaliteten koncert, ki bo pokazal sadove naše najvišje slovenske glasbene ustanove.

Predprodaja vstopnic v Glasbeni šoli; vstopnina od 50 din navzdol.

Ela Sreč

K članku: „Kaj se skriva za vprašanjem trgovine v Medribniku“

Kolektiv trgovskega podjetja »Izbira« Ptuj, posebno pa še vodstvo podjetja, sta bila po objavi gornjega članka nemalo začudena in v ogorčeni vlad mesta, kjer neznani dopisnik navaja, da se v Cirkulanah čudijo, kako je moglo vodstvo podjetja »Izbira« Ptuj nasesti osebni spekulaciji.

Delavski svet podjetja je na svojih zadnjih dveh sejah o tem članku temeljito in podrobno razpravljal in prišel do zaključka, da je gornja izjava o navadnji spekulaciji Debeljak-Jurjec popolnoma izmišljena in neresnična.

Delavski svet se temu toliko bolj čudi, ker je sedaj nenadoma Kmetijska zadruga Cirkulane sama postavila tov. Jurjeca za svojega poslovodjo. Čudno je samo to, da sedaj v novi situaciji absolutno ni več govora o kakršni osebni spekulaciji in je trditve v gornjem članku toliko bolj neločljiva in smešna, ker bi lahko lov. Jurjeco po vsem tem prirojal dvoje različnih lastnosti: kot uslužbenca »Izbire« bi bilo možno v njej videti spekulanta, kot poslovodjo Kmetijske zadruge pa mu ne bi bilo kaj prigovarjati.

OBVESTILO

Okrajni odbor Rdečega križa v Ptuj obvešča vse osnovne organizacije Rdečega križa v okraju, vse podmladke Rdečega križa po osnovnih šolah in gimnazijah ter vse delovne kolektive, da smo prejeli večje količino zdravstvenih brošur in sicer:

dr. M. Bedjanič: O nelezivih boleznih. II. izdaja, 20 din; A. Stefančič: Pridobivajmo zdravo mleko, 25 din;

dr. O. Maček - dr. S. Lajevac: Osnovna pravila za higieno življenja gozdnega delavca, 25 din;

dr. M. Avčin: Mali bolnik I. (fini papir), 80 din.

Nabavite jih lahko po navedenih cenah na okrajnem Rdečem križu v Ptuj, Voštanova ulica 3. OO RK

Kdaj bomo imeli v Ptuj MODNO REVILJO?

Po našem časopisu se je že večkrat pisalo o obrtnikih kot plačevalcih davka in drugih nji-hovih problemih, kar ni ne vem kako zanimalo javnosti. Enkrat bi bilo potrebno napisati tudi o modi v ptujskem okraju, ki je uspeh praktičnega dela izkušnih krojačev, šivilj, klobučarjev, različnega okusa prebivalcev, pa tudi različnega blaga in materiala.

Ze večkrat se je govorilo v Ptuj in tudi drugod v okraju o tem, da bi bilo zelo koristno organizirati v Ptuj modno revijo, ki bi jo povezoval s nekaj prijetnimi skladbami in tudi kako šaljivo točko, kar bi pravzaprav pomenilo za žene in dekleta prijeten in zelo zanimiv popoldan. Nedvomno bi bilo vsakokrat ob priliki modne revije zasedena vsa mesta katere koli večje ptujске dvorane. Zene in dekleta bi ob taki priliki videli, kaj vse ustvarjajo ptujski in tudi ostali modni saloni, zraven tega pa bi se lahko tudi malo razvedrilo, kar jim nikakor ne bo škodovalo. Ni potrebno posebej poudarjati, da bi pomenila modna revija za krojaške, šiviljske in ostale modne delavce koristen pregled ustvaritev njihovih vrstnikov, prednosti raznih krojev pa tudi razne malenkosti, ki jih ni težko odpraviti.

Na številnih razstavah, predvsem pa na okrajnih, smo vi-

deli razstavljene razne izdelke krojačev, šivilj in ostalih mojstrov, kar pa še dolgo ni prikazalo tega, kar lahko prikaže modna revija. Noben izdelek ni na modelu tako ličen kot na človeku. Suhoparno prikazovanje izdelkov nikdar ne more dati gledalcem tega, kar jim da modna revija. Kaj takega sicer ne bo ptujska iznajdba, ko pa so take revije drugod v Sloveniji že redne. Inicijativo za to bi morala prevzeti Obrtna zbornica, ki se tudi sicer trudi, kako bi čimbolj koristila svojim članom. Prve težave bi zlahka premagala in daleč iznad njih pa bi bili uspehi, ki bi jih bili sodelavci revij pa tudi ostali obrtniki zelo veseli.

Prepričan sem, da bo naletel ta predlog na razumevanje obrtnikov pa tudi ljudstva samega, to tembolj, ker bi vnesel v ptujsko življenje nekaj novega, zanimivega in prijetnega. Nedvomno bi bile pripravljene pomagati pri tem s krajšimi točkami sekcije »Svobode« pa tudi kolektiv ptujskega gledališča.

Prav gotovo zoper ta predlog niti v javnosti niti pri Obrtni zbornici ali pri zadevnih mojstrih in obrtnikih ne bo pomislekov, temveč samo skrb, da bo prišlo čimprej do njegovega uresnitja.

NOVICE IZ RAZNIH KRAJEV

IZ PTUJA

V skrbi za redni promet in za življenjsko varnost državljanov je ljudski odbor mestne občine že večkrat opozoril Predsedstvo vlade LRS in OLO Ptuj na nevarnost in škodo, ki lahko nastane ob prvi večji povodnji, če ne bo lesen provizorij iz leta 1945 v Ptuj odstranjen in mesto njegova zgrajena nov čisti železobetonski most. Odgovornost za to ni mala, zlasti glede na okolnost, da je ob zadnji povodnji Drava odnesla tri mostobrane in del mostnega stebla, kar je sicer zopet popravljeno, vendar še to ne daje zlahkanemu in majavemu provizoriju nikakega jamstva, da se kaj takega ali hujšega zopet ne bo ponovilo.

S tem problemom se bo moral resno začeti ukvarjati okrajni gospodarski svet sporazumno z vodilnimi osebnostmi ptujske garnizije JLA.

Za ptujsko mestno občino je predvidena v okrajnem proračunu za leto 1953 kvota v znesku 11.385.280 din, od česar bo odpadlo na potrebe prosvete 1.699.490 din, socialnega varstva 2.186.500 din, zdravstvenega varstva 15.000 din in državne uprave 7.484.300 din.

Ker je ta kvota manjša od lanske, bo potrebno glede na že večkrat poudarjene posledice lanske suše, letos skrajno varčevati in pometno uporabiti vsako manjšo in večjo vsoto denarja.

Na enem izmed zborov volivcev v Ptuj je bilo predlagano, naj bi se glede na veliko stanovanjsko stisko prenehale kolektivne zabave in veselice na račun raznih fondov in da bi se naj v te svrhe namenjeni denar stekal v fond za večanje stanovanjskega fonda. Iz kronike veselice in zabav na račun raznih fondov bi lahko nabrali nebroj dokazov, da bi lepe vsotice kolektivnih denarnih sredstev že doslej lahko služile dvigu delavstva in nameščenstva iz težkih stanovanjskih razmer. Na ta način ne bi prikrasili nikogar, ker se da kolektivno veselje pripraviti tudi iz lastnih prispevkov. Ta predlog je naletel med ljudstvom na splošno odobravanje. Vprašanje je le, kako ga bodo sprejeli kolektivi?

Glede na predlog, naj bi taka podjetja, ki imajo v Ptuj trgovske poslovalnice, kot je na primer Vorteks, Jugovinil, Jugopetrol, Koteks, Kombinat Borovo, Slovenija vino in druga, sedeže pa drugod, dala primerni prispevek za oživilitev ptujske komunale dejavnosti, ker imajo od takajšnjega ljudstva koristi, se je LOMO obrnil na primer na Slovenija vino, ki je med drugim odgovorilo: "...Smatramo, da smo s postavitvijo tako lepega obrata kot ga imate v Ptuj dovolj storili in nam je nemogoče povisovati naše žrtve na račun tega obrata...". Kako bodo na isto vprašanje odgovorila ostala podjetja še ni znano, vendar se ljudstvo vpraša, kake pogoje stavlja LOMO takim podjetjem, ko ga prosijo za dovoljenje, da bi imela v Ptuj svoje poslovalnice. Če bi si LOMO spodobno zagotovil taka sredstva kot jih pričakuje od teh podjetij, mu ne bo potrebno pozneje čakati na negativne odgovore na tozadevne vloge.

Po nepotrjenih vesteh naj bi LOMO Ptuj v bodoče priporočil ali odklonil, da bi prejemale družinsko pokojnino osebe, ki jim je priznana ta pravica ne glede na to, da še niso imele predpisane petletne delovne dobe kakor tudi vdovam, ki še niso bile 13. januarja t. l. stare 45 let. V Ptuj prejema tako pokojnino najmanj 16 oseb. V bodoče pa jo bodo prejemale le v primeru, če bo LOMO priporočil predlog zadostno utemeljili.

Glede na obilno pomladansko delo v kmetijstvu opušča zlasti kmečko prebivalstvo razne spore, zaradi katerih se je večalo število aktov pri ptujskem sodišču. Medtem ko je bilo v zimskih mesecih pred sodiščem mesečno načetih nad 100 novih sporov, je v marcu in aprilu to število padlo na minimum.

V nedeljo, 12. t. m. ob 20.30 bo v ptujskem gledališču koncert akademskega pevskega zbora »TONE TOMŠIČ« iz Ljubljane z bogatim sporedom svat-

benih obrednih pesni. Na spored je tudi »Priško gostuvarje«.

Akademski pevski zbor »TONE TOMŠIČ« iz Ljubljane šteje 82 pevcev. Pripadajo mu tudi dve visokošolski iz Ptuja. Dirigent je Radovan Gobeč. Zbor bo v teku svoje turneje po Sloveniji nastopil še v Mariboru, bil pa je že v Celju. Povsod je bilo za koncert veliko zanimanja, kar se je odražalo tudi po zgodaj razprodanih vstopnicah. Tudi v ptujski predprodaji so vstopnice hitro pošle, le nekaj jih je še ostalo in bodo na razpolago pri gledališki blagajni.

IZ DESTERNIKA

PA SE NEKAJ IZ SLOVENSkih GORIC GLEDE NAMEŠČENJA UKINITVE PTUJSKE VINARSKE ZADRUGE

Kot drugod v okraju je tudi med vinogradniki v Slovenskih goricah precej živahne diskusije v zvezi z vestmi o nameščeni ukinitvi Vinarske zadruga. Vinogradniki se sprašujejo, kako je moglo priti do zamisli ukinitve te zadruga, ki je vendar storila toliko koristnega za svoje člane vinogradnike in vinogradništvo v okraju. Številčno je bila najmočnejša ravno glede na zaupanje, ki so ga imeli člani vanjo, predvsem zato, ker ni bilo bojazni, da bi kdo izmed zadrughinih funkcionarjev izrabljaj njihovo zaupanje, da bi delal zadrugi škodo, ji jemal ugled in perspektivo razvoja. Poleg vsega tega pa so zadrughniki pokazali tudi dokaj poštrevovalnost. Ko je bilo pred leti poudarjeno, da se v Ptuj nič ne gradi, da nima Ptuj nobenega primernega gostinskega lokala, ki bi bil sposoben sprejeti na hrano in prenočišče domače in tuje goste, so bili člani ptujske vinarske zadruga tisti, ki so prevzeli nase odgovornost za sredstva, da se je končno zgradila zraven zadrughnih poslovnih prostorov dokaj prostorna in okusna zgradba in da je v spodnjih prostorih nastal dokaj okusen in privlačen gostinski lokal, o katerem je čitala vsa slovenska javnost dokaj laskavih izjav. Za dvig Ptuja so bili takrat člani sicer na škodo obnove svojih vinogradov in vinogradništva v okraju, kar jim nikakor ni moglo zameriti. Nikdo ne more smatrati, da je bilo to tako zgrešeno, da bi bilo treba sedaj zaradi tega, ker stoji v Ptuj nova zgradba, ki bi sicer pa ne stala, trdit, da je upravni odbor Vinarske zadruga zgrešil svojo nalogo, enako pa zadruga kot taka, zaradi česar bi jo bilo treba ukiniti. Zgrešeno bi bilo zadrugo razbiti ravno sedaj v letu največjega varčevanja, ko bi morala ob čimmanjših stroških nuditi svojim članom vsaj to, kar jim je ob takem stanju mogoče nuditi. Popolnoma ne utemeljeno je tolačenje, da bi se vinogradništvo ob novih pogojih laže razvijalo, ko pa še niso bili doslej izčrpani niti vsi pogoji, ki jih lahko ustvari zadruga kot je Vinarska.

IZ MAKOL

Konec marca t. l. je uspešno končal tečaj RK za žensko mladino. Redno obiskovanje tečaja, pridno učenje ter na izpitu pokazano znanje je potrdilo, da so dekleta na tečaju resno prišla za delo in so tudi domela namen ter koristi tečaja. Na zaključku tečaja so mladi in odrasli videli igro »Zaradi stanovanja« in folklorne plesne tečajnice. Z uspehi na tečaju so dekleta vzdržala svojo tekmovalno napoved mladincem predvojaške vzgoje, da bodo v službi ljudstva in domovine storile čimveč za svojo izobrazbo in za čimvečjo usposobljenost za zdravstveno službo.

IZ POLENSKA

Članstvo KZ Polensak pa tudi ostalo ljudstvo je zelo zainteresirano, kako bo končal spor med KZ Polensak in Jožefom Rutarjem, bivšim čevlj. poslovc. KZ Polensak, ter Francem Segula, bivšim knjigovodjem KZ Polensak zaradi 108.363 din škoda, ki bi jo naj bila utrpela KZ po krivdi njunega slabega gospodarjenja in primanjkljajev v trgovini, kar je bilo ugotovljeno z revizijo. — Spor rešuje Okrožno sodišče Maribor, pri čemer mu pomaga ptujsko okrajno sodišče, ki je poklicalo za 11. aprila t. l. na zaslišanje

predlaganih devet prič, ki bi naj pojasnile odnose do zadrughnega gospodarstva v KZ Polensak. Pri prvi razpravi dne 24. marca t. l. sta tožena zavržala očitke tožbe, sklicujoč se na pogoje, pod katerimi se je razvijalo na Polensaku zadrughništvo ne glede na njuno prizadevanje, da KZ ne bi trpela nikake škode.

IZ STARŠ

Z razdelitvijo vaše skupnosti novim interesom je nastalo vprašanje, če bo pravica do okoriščanja te skupnosti ostala tudi v bodoče družinam, ki imajo od nje sedaj koristi, ali pa bo občinski ljudski odbor te pravice ponovno prepustil kmetovalcem, ki so imeli od vaše skupnosti dolga leta koristi.

Potočnik Marjeta, Brodnjak Franc in Germ Jožef iz Loke so tudi svoj čas hasnovali skupnost, ta pravica pa jim sedaj v korist drugih hasnovalcev ni priznana. V prepričanju, da jim ta pravica še sedaj pripada in da jim zaradi tega pripada tudi povrnitev škode zaradi izgubljenega sena in drugega pridelka, so se spustili v sodni spor z občinsko upravo splošnega ljudskega premoženja, ki bi jim naj povrnila škodo. Spor bo 14. aprila t. l. reševalo okrajno sodišče v Ptuj.

Večina bivših hasnovalcev vaše skupnosti namreč upa, da bo z reorganizacijo našega kmetijskega gospodarstva vrnjena vaša skupnost kmetovalcem, zato tudi pričakujejo, da bo rešitev gornjega spora potrdila pravico do vaše skupnosti tudi za ostale prizadete.

IZ MAJŠPERKA

V nedeljo, 12. t. m. ob 15. uri, nas bosta obiskala moški in mešani pevski zbor ptujske »Svobode«. V dvorani Volnenke bosta priredila pevski koncert, ki si ga že dolgo želimo. Dirigent tov. Jože Gregorc nam bo s pevskima zboroma od tej prilike prikazal uspehe vztrajnega dela sekcij »Svobode« in njihovega prizadevanja, da bi čim več ljudstva v okraju poslušalo narodne, partizanske in umetne pesmi.

IZ ŠTATENBERGA

Tudi tukaj bomo v nedeljo ob 19. uri poslušali koncert pevskega zbora »Svobode« iz Ptuja. Pozdravljamo namen »Svobode« iz Ptuja, z obiski od Ptuja oddaljenejših krajev in koncerti prinesiti med podeželsko ljudstvo pesmi, ki so mu znane, vendar le redko sliši delavske pevke zbere.

IZ STRNIŠČA

V soboto 11. aprila 1953 priredi AFZ Strnišče zabavni večer v novi restavraciji. Izkupiček bodo porabili za razne poučne izlete naših žena in za razna predavanja.

KINO STRNIŠČE PREDVAJA: od 11. do 12. aprila ameriški film »Našli so se«, od 15. do 16. apr. francoski film »Povratek v življenje«, od 18. do 19. aprila italijanski film »Junak cest«.

Vzporedno z graditvijo tovarne gradimo na Strnišču tudi moderen fizikulturni stadion, kjer se bodo delovni ljudje kolektivno lahko telesno vzgajali. V glavnem se trenutno uveljavlja samo nogometna sekcija, ki je v preteklem letu dosegla lepe uspehe v slovenski ligi. Tudi v Ljudski univerzi in Ljudski tehniki se odvijajo življenje. Redna tedenska predavanja poseča lepo število frontovcev iz naselja.

Elektro-strojni klub se uspešno razvija, saj ima krasno urejeno delavnico z vsem potrebnim orodjem in materialom. Dela tudi za druga podjetja in privatnike.

IZ ŽETAL

V ponedeljek, 6. t. m., nas je obiskalo delavsko prosvetno društvo »Svoboda, Jože Lacko« s svojima sekcijama: tamburaši in godbo na pihala. Koncert je bil razdeljen na dva dela. V obeh so izvajali dela domačih in tujih skladateljev. Takega koncerta v Žetalah še nismo slišali. Obe sekciji sta

pod vodstvom svojih dirigentov Franca Petka in Jakoba Stucila izvedli pester spored, ki so ga naši ljudje sprejeli s toplim ploskanjem. Hvaležni smo sekcijama, ki sta prišli v tako zahtoven kraj in nudili našim ljudem kvalitetno in za naše razmere novo obliko razvedrila. Obe sekciji ptujske »Svobode« sta pokazali, da hočeta približati dela skladateljev tudi kmečkemu delovnemu ljudstvu in jih s tem glasbeno izobraževati. Da naši ljudje radi sprejemajo tudi tako obliko kulturnih dobrin, je pokazal obisk in pa veliko navdušenje nad izvajalci. Veselo razpoloženje je prišlo posebno do izraza na družabnem večeru, ki je sledil koncertu in na katerem smo se bližje seznanili s člani delavskega društva »Svobode«.

Toplo smo pozdravili besede tov. Zorčiča, predsednika ptujske »Svobode«, ki nam je obljubil, da nas bodo še obiskali in da bodo sledile glasbenim sekcijam še ostale.

Pohvaliti bi še tov. Franca Svenšika, upravnika KZ Zetale, ki ima največ zaslug, da nas je »Svoboda« tako hitro obiskala.

F. R. Dornava. Verjetno vam je že znano, da romajo nepodpisani ali ne polno podpisani dopisi v koš. Tudi Vaš ni bil izjema, čeprav obravnava mogoče razprave vredno vprašanje.

Zadružniki, kmetje, kmečke gospodinje!

Zahtevajte pri vaši kmetijski zadrugi kvalitetna semena oljaric sončnic in bučnic.

Kmetijske zadruga, priskrbite si dovoljno kvalitetnih semen-skih oljaric.

Tovarna olja vam nudi za običajno trgovsko robo v zameno 1:1 priznane semenske oljarice.

TOVARNA OLJA - SLOV. BISTRICA

PREKLIC

Podpisani preključem neresnične besede o Francu Sipeku iz Zagorci, ki sem jih govoril ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega pregona.

Franc Belšak.

IZJAVA!

Izjavljam, da sem se v razburjenosti zmotno izrazila o ugotovitvah dr. Rakuše na odprti dopisnici.

M. Vajda, Juršinci

DJIAŠKI GLEDALIŠKI ODER

Sedmošolci ptujske gimnazije igrajo v nedeljo 12. aprila v Dornavi v zadrughnem domu Mollijevo veseloigro v treh dejanjih »Scapinove zvijače«. Pričetek ob 16. uri. Vabljeni!

LJUDSKA UNIVERZA V PTUJU

Naslednje predavanje v ponedeljek 13. aprila, ob 20. uri v dvorani Okrajnega komiteja. Predava inž. Borut Maister iz Strnišča

O potovanju po Pakistanu Vabimo vse Ptujčane k množični udeležbi!

Mestni kino Ptuj

predvaja od 10. do 13. apr. 1953

LA MALQUERIDA

Vdova Raimunda s posestva Soto se je poročila z vročerkvrim Estebanom. Nova družina pa ni bila srečna. Raimundina hčerka Acacia je doživela v lepo žensko, ki je smrtno sovražila svojega očima. Med materjo in hčerko se je vnela nevarna in tragična borba dveh žena za istega moža. Esteban je ljubil Acacio, in to celo tako, da je Eusebio Faustina, ko se je hotel poročiti z njo, ponoči ustrelil. Norbertu, njenemu fantu, je pa tudi že prej zagrozil s smrtjo, če bo hotel Acacio. Oblast je iskala morilca, po krčmah in po cestah pa so peli zasmehljive popevke o zli ljubezni na popestvu Soto. Raimunda je z grozo odkrila vročo ljubezan med možem in hčerko. Esteban se je nekaj časa skrival preganjalcem, ko je pa sprevidel, da je pred ženo razkrita njegova ljubezan do pastorko Acacie, je šel naproti Eusebijevim in oblegal mrtve pod krogli maščevalcev.

Uspešno zaključen tečaj RK v Podgorcih

Tečaj RK za žensko mladino je bil zaključen v Podgorcih v nedeljo 29. marca. Tečaj je obiskovalo 31 tečajnic, ki so po prejemu priročnikov v decembru lanskega leta vestno izpolnjevale svoje, pri predavanjih pridobile znanje. Da se redno pripravljajo in poglabljajo v predavano snov, se je ugotovilo sleherno uro tečaja in

in nujnost zdravstvenega izobraževanja naših bodočih mater. Večina je z zadovoljstvom in razumevanjem sprejemala potek tečaja, našli pa so se še nekateri starši, ki niso dovolj vplivali na svoje hčerke in so bili za tečaj popolnoma nezainteresirani.

Ob zaključku tečaja so bili izpiti, ki so potekali v obliki

je tečaj tudi dosegel svoj namen. Pri organizaciji tečaja je bil občinski LO vodstvu tečaja v precejšnjo pomoč, ker je nekateri nezavedne tečajnice pričali, da je ta tečaj koristen i zanje i za njihovo družino pa tudi za vaško skupnost. Tudi vodstvo tečaja je ukrenilo vse mogoče, da zainteresira široke množice in prikaže koristnost

razgovorov in so tečajnice prav zadovoljivo sodelovale. Da ostane prijeten spomin na prvi tečaj zdravstvenega izobraževanja, je vodstvo tečaja organiziralo slikanje tečajnic. Popoldne pa je bila slovesna predaja potrdil o dovršitvi prvega leta tečaja in nato se je razvila prijetna zabava.

-vo.

PODJETJE ZA PROMET S KOZAMI, STROJILI, ODPADKI KOŽ, VOLNO **Koteks** UVOZ IZVOZ

Zbiralni center: PTUJ in ORMOŽ

KUPUJEMO:

KOZE KOZLIČEV (sveže, suhe) komad 150 din
PIZMOVKE 1/4 komad 550 din

Vsako količino škopane slame kupi PLETARNA v Ptuj.

Radio tombola 12. IV. 1953

V 2. kolu Radio tombola je število dobitkov povečano še za enkrat. Izrebranih bo 50.000 tombolskih dobitkov in 2118 tomb. premij v skupni vrednosti 12 milijonov dinarjev. Cena tombolske tablice je 20 dinarjev. Tombolske tablice prodajajo vsi prodajalci srečk Jugoslovanske loterije (v Ptuj v vseh trafikah). Prav tako izplačujejo tombolske dobitke prodajalci srečk na podlagi žrebne liste, katera bo objavljena v vseh časopisih.

Sreča vas čaka — morda boste tokrat zadeli vi?! — Zahtevajte načrt dobitkov!

MALI OGLASI

Dele pohištva prodam. Naslov v upravi lista.

Kmetovalci in mlinarji! Obveščam vas, da izdelujem prvovrstne mlinске kamne (za motorje ali vrtlje) ter kamne za ročne mline (žrnije), kakor tudi sadne valje iz žive skale, po želji strank. Franc Stojšek, Donačka gora 10, p. Rogatec.

SPORT

Garnizija (Ptuj)—Aluminij 2:1 (1:1)

Ptuj, 5. aprila. Po boljši igri je uspelo vojakom ptujske garniziona, da so premagali odlično moštvo Aluminija iz minimalnim rezultatom 2:1. Že takoj v začetku so vojniki pokazali, da bodo trd oreh in res so že v sredi polčasa povedli po Caru na 1:0. Šele proti koncu polčasa je Aluminij izenačil s v drugem polčasu je garnizija iz 11-metrovke po Giljanoviču dosegla zmagovalni gol.

TD Ljutomer—Drava 2:1 (0:0)

Ptuj, 5. aprila. Drava je po boljši igri nezasluzeno izgubila.

-k.

KUHARICO, samostojno in vestno za službo med 7. in 14. uro, iščem. Dr. Pavičeva, bolnišnica Ptuj.

Iščemo hišnika za stanovanjsko hišo na Trgu svobode 7. Pojasnila pri lastniku.

Prodajam velik zidan štedilnik, na tri plošče, (95 cm), dobro ohranjen. Vprašati Trg svobode 1 — v pisarni v prvem nadstropju

Otroški voziček, globok in tapetiran, ugodno prodam. Vprašati v upravi lista.

Svarim vsakogar pred nakupom mojih predmetov od sina. — Franc Kandrič, Trgovišče, Velika Nedelja.

Moško kolo, dobro ohranjeno, prodam. Ljutomerska 16 — Ptuj.

Osebo, ki mi je odpeljala žensko kolo z modro-rdečo pleksanim blatnikom v sredo, 1. aprila t. l. izpred trgovine »Kombinat« v Ptuj, pozivam, da mi kolo takoj vrne, najpozneje pa do 15. aprila t. l. sicer je bom predala sodišču Zorac Stefa. Ptuj. Zg. Breg 40.

SLUŽBO dobita dva izkušena soboslikarja. »Remont«, Ptuj.

Higienske navade in podpiranje zdravstvene službe v njenih stremljenjih in naporih — edino jamstvo za zdravstveni napredek!

IZ JURŠINC

Šoteričeva in Matjašičeva ekipa za cepljenje vinskih trti, ki je 8 dni cepila 110.000 trsnih cepiljenk za haloške in slovenske goriske vinograde pri Vinarski zadrugi v Ptuj, je dobila varilo, da bi prišla cepiti v Konjice. Muršičeva ekipa pa je na delu na kmetijskem gospodarstvu v Pekrah. Prva ekipa je po povratku iz Ptuja še cepila 600.000 cepiljenk za trsnarsko zadrugo v Juršincih, ki bo cepiljenke razdelila prihodnjo pomlad svojim članom. Medtem ko bo Muršičeva ekipa v Svelini nadaljevala s cepljenjem, bo odšla Šoteričeva ekipa vlagati cepiljenke v Koper, Matjašičeva pa cepiti v Konjice.

Lansko leto se je sloves juršinskih cepilnih ekip zelo razširil. Zanje je poraslo zanimanje v vsej domovini, saj je ekipa v Koprni imela dnevno številne obiskovalce, ki so se zanimali za tehniko njihovega dela. V prihodnjem letu se bodo morale ekipe znatno povečati, saj je za nje zanimanje tudi v vinorodnih predelih Sumadije in drugod, kamor bodo odšle ekipe na delo za krajši čas, da bodo lahko opravile hvalježno in res kvalitetno delo.

Največ zaslug za tolikšen sloves ima ptujska vinarska zadruga, ki je pokazala razumevanje za potrebe obnove vinogradništva v ptujskem okraju in vseh predelih naše domovine.

IZ GORCE

Novi odbor Socialistične zveze delovnih ljudi si resno prizadeva odpraviti posledice politične nedelavnosti prejšnjega odbora. Poleg tega, da ni pobral članarine, tudi ni poslušal predlogov in misli svojih članov, o njih razpravljati in reševati. Ni čudno, da je treba sedaj začeti znova.

Poleg materialnih težav, ki se odražajo tudi pri pobiranju članarine, je še vrsta drugih. Več političnega dela s ljudstvom kot prej bi moralo biti sedaj, zlasti glede na problem reorganizacije zadruga Gorca-Dežno. Socialistična zveza delovnih ljudi bi morala pri tem pomagati zadrugi z svojimi predlogi, kar bi znatno pripomoglo k temboljši rešitvi vprašanja bodočnosti tukajšnjih vinogradov, predvsem pa ljudi. Če bi tudi vedeli o reorganizaciji zadrug, sedajni odbor nadaljeval kot je prejšnji, bi člani SZDL niti ne vedeli o reorganizaciji zadrug, še manj pa, da bi skupno razpravljali o tem problemu ali da bi ga pomagali rešiti s svojimi predlogi.

Tudi novi odbor se še ni prav zmašil, saj pravzaprav ne dobiva nikakršnih nasvetov, navodil ali priporočil od Okrajnega odbora SZDL, razen kolikor odhajajo posamezni funkcionarji SZDL na razna posvetovanja v Ptuj. Zaradi redkih sestankov članstvo ne izve od teh za diskusije in sklepe predlogov in sklepov v Ptuj. Organizacija tudi ni naročena na noben časopis. Ob takih pogojih je politično delo res težko.

Upamo, da bo po prizadevanju novega odbora le nekaj uspeha, novih misli in izkušenj za politično delo med tukajšnjim haloškim ljudstvom, ki je zelo potrebno vpogleda v svetovna gospodarstva in politična dogajanja.

Rojstva, poroke in smrti

SREDIŠČE

Rojstva: Grabar Marija, roj. Breznik je rodila Heleno; Cavničar Matilda, roj. Kolarč iz Grab — Franca; Petrovič Stefanija — Dragica.

Poroke: Ivančič Ivan iz Grab in Novak Ana iz Okroglega vrha.

Smrt: Črček Stefan iz Obreča.

LEŠJE

Rojstva: Rodilo se je skupaj 7 otrok, od teh 3 fantki in 4 deklice.

Poroke: Galun Martin, Sveča 27, in Motoh Terezija, Sveča 27; Korez Vekoslav, Nadole 17, in Salamon Ana, Sitež 20; Lorber Jožef, Stoperce 19, in Galun Elizabeta, Stoperce 62.

Smrti: Skupaj so vpisani 4 smrti: primeri: Kamenšek Leopold, kmet, Ceremošče 12, Pušaver Anton, delavec, Sesterče 42 (proglasen za mrtvega), Skuhala Matilda, gospodinja, Lovrenc na Dravskem polju, in Mesarič Katarina, roj. Bognje, delavka, Pletanje 26.

GRAJENA

Januar, februar in marec 1953. Smrti: Hedi Marija, roj. Lesnik; Kolarč Marija; Krajnc Marija, roj. Belšak; Krajnc Marija.

Poroke: Mahorič Franc in Toplak Marija; Pihler Franc in Kramberger Matilda; Voda Avgustin in Potočnik Marija; Čeh Stanko in Pohan Ana; Potoček Maksimilijan in Zeje Amalija.

Kaj so lidje vün spravli pri popisu . . .

»Franc, v kakem odnosu ste do vere? Ali pa Vas po domače vprašam: kateri veri pripadate?«

»Ne vem, kako to mislite!«

»Kakega verskega prepričanja ste?«

»Napišite, da verujem samo to, kar vidim!«

»Materinščina? Kateri jezik se pri Vas najbolj govori?«

»Ja, haloški!«

»Kako je mati govorila?«

»Saj sem vam povedal, haloški jezik, oče pa prileškega, ker so bili Prleki!«

»Lahko napišem, na ste trajno prisotni član gospodinjstva?«

»Vprašajte prosim ženo. Ona trdi, da posedam cele dneve po gostilnah.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Neža, kdaj ste rojeni?«

»Babica so mi rekli, da se mi šteje čas šele od takrat, ko sem prišla tudi z glavo na svet. Z nogami sem bila že mnogo prej.«

»Prosim, gospa, ali ste že izpolnili popisne pole?«

»Se ne, ker ne želim biti popisana!«

»Zakaj pa ne?«

»Če se ne bom dala popisati, se bodo za me vsi bolj brigali, kot če izpolnim popisnice.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

»Gospodična, zakaj pa mi ne date popisnice za moškega, ki pri vas stanuje?«

»Če je že njegova žena napisala, da stalno biva pri njej, tega ne morem napisati še jaz.«

Kmetije, kmečke gospodinje! Olje raste na njivah!

zato zasadite vsak kosček zemlje, posebno še med koruzo in krompir čim več bučnic in sončnic.

TOVARNA OLJA - SLOV. BISTRICA

„Simbol ruske zmage“ se vrača iz izgnanstva

Po Stalinovi smrti zopet stopa v ospredje človek, ki ga smatrajo za največjega sovjetskega vojskovodjo. Vsa leta zadnje vojne je Žukov vodil operacije tam, kjer je bil položaj najtežji. Decembra 1941 je rešil pred Nemci Moskvo. Maja 1945 je osvobodil Berlin.

Njegova slava ni bila všeč Stalinu, zato ga je poslal za komandanta Odeške vojne oblasti, kjer je živel vse do nedavnega popolnoma potisnjen v ozadje. Malenkovi ga je po Stalinovi smrti poklical v Moskvo ter ga imenoval za enega izmed namestnikov vojnega ministra. Kot kaže, se hoče novi sovjetski diktator okoristiti z priljubljenostjo Žukova med sovjetsko armado ter se s pomočjo njegove nasloniti nanjo. Morda pa ga hoče imeti le pred očmi, ker mu je tako manj nevaren.

Žukov je po splošni sodbi velik vojak, simbol zmage sovjetske armade v zadnji vojni. Prav zato pa je doživel usodo, kot so jo skoraj vsi sovjetski maršali. Postali so nevarni slavi Stalina, zato so po vojni morali postati brezpomembne figure v rokah diktatorja.

Poglejmo, kaj je govoril Stalin 25. maja 1945 na velikem banketu v Kremlju na čast pro-

slave zmage nad Nemčijo, katerega se je udeležilo 189 generalov Rdeče armade:

»Domovina in partija ne bosta nikoli pozabili vloge, ki jo je odigralo poveljstvo armade v domovinski vojni. Imena poveljnikov, ki so znali dobiti bitke in ki so rešili domovino, bodo ostala, večno zapisana na častni plošči, ki jo bo zgodovina postavila na bojni poljanah. Od teh poljan je ena še zlasti pomembna. To je prostor, na katerem se je odigrala bitka za Moskvo, prestolnico naše domovine. Ime tovariša Žukova pa bo ostalo povezano z njim kot simbol same zmage.«

Nekoliko mesecev pozneje pa je bila izdana naslednja odločba politbiroja:

»Zaradi pomanjkanja moralnega zaupanja v tovariša Žukova je ta razrešen svojih funkcij v Berlinu. Poklican je v Moskvo ter bo prevzel poveljstvo nad suhozemnimi četami.«

»Zaradi reorganizacije Odeške oblasti se pošilja na ta sektor.«

To je bila pravzaprav obsodba na izgnanstvo.

Po koncu vojne so Žukova vabili v Ameriko, da bi se udeležil zmagovalnih parad v raznih ameriških mestih. Tam bi bil slavljen kot Rus, ki je dobil vojno. Tods Žukov ni šel. Vojno je dobil Stalin.

Kmalu po padcu Berlina mu je general Eisenhower priredil banket v Frankfurtu. Časopis ameriške armade Army Talks je 18. junija 1945 objavil naslednji razgovor med njim in Eisenhowerjem na tem banketu:

Žukov: »Imam nekoliko nemških tovarnih sintetičnih benzinov, ki smo jih dobili na našem teritoriju. Popravili smo jih, toda nismo sposobni da bi jih

40.000 km na uro, ali drugače rečeno: 35-kratno hitrost zvoka.

SKRIVNOSTI VSEMIKRA

Vsemiška postaja bi bila neprecenljive vrednosti za znanost. Mnogo temeljiteje kot sedaj bi lahko z nje raziskovali ozvezdja s pomočjo daljnogledov brez motenj zračnih plasti. Končno bi lahko raziskovali ultra in višinske žarke, ki prihajajo iz vsemirja in prebijojo metre debele svinčene plošče. Zvedeli bi, če je sploh možno zemeljskim bitjem zapustiti zemeljski zračni pas.

Kakor je preračunano, bi trajal polet na Mars skupno kaka tri leta. Pri tem se še danes ne ve, če je mogoče človekov obstoj v breztežnostnem prostoru, če mu ne odpove krvni obtok in če odbrži nemoteno prebavo. Treba je biti pripravljen na raznovrstna presenečenja.

Optimističnih tehnikov naj nič ne ovira, da ne bi nadaljevali s svojimi drznimi načrti. Dajati lahko miselne obljube bi pomenilo bagatelizirati velike težave in zavajati ljudi v prepričanje, da je enostavno potovati na Mars.

Napravi se zasedo, dva pa sta vdira v hišo. Po enopopolnem preiskovanju so gospodarja aretirali in odpeljali v ptujske papore. Vsega izmučenega so začeli takoj zasliševati, toda Kocmut je odgovarjal samo z »ne« in »ne vem«.

Kakšne tri tedne pozneje so prišli še po njegovo ženo in njene starše. Ločeno so jih odvedli peš v ptujske zapore, pa tudi tukaj niso smeli biti skupaj. Starega očeta so strahovito pretepali, nič manj pa staro mater. Čeprav stara sta raje vzdržala udarce podviganih gestapovcev, kakor da bi kaj izdala. Kocmutovo ženo so zasliševali po dvakrat na dan. Vsakokrat, ko so jo priveli v sobo za zasliševanje je opazila po tleh in zidovih krvave madeže — sledove »zasliševanja«. Na mizi je ležal vedno krepelc za pretepanje in kleščo, ki so bile uporabne v razne namene, tudi za pipanje nohtov.

Kocmutova je bila v tem času, ko so jo zasliševali noseča že nekaj mesecev, vendar se gestapovci na to niso ozirali. Brutalno so jo zasliševali in

Članom ZB in SZDL

12. aprila 1953 ob 14. uri bo pri Sagadinovi domačiji v Mostečnem komemoracija za padlimi borci NOV.

K udeležbi so vabljene vsi člani ZB NOV, Soc. zveze del. ljudstva ter ostali.

Prevoz v Mostečno bo organiziral Mestni odbor ZB NOV Ptuj.

Pripravišalni odbor.

»VERONIKA DESENIŠKA« NA ODRU PTUJSKEGA GLEDALIŠČA

Ptujski gledališki kolektiv je uprizoril v nedeljo 6. aprila in v ponedeljek 7. aprila premiero in reperto Zupaničeve »Veronike Deseniške«.

Oceno predstav bomo objavili v prihodnji številki tednika.

spravili ponovno v pogon. Slišal sem, da nekoliko takih tovarnih dela na vaši strani. Ali lahko nekateri od mojih strokovnjakov pridejo pogledat, kako delajo vaše tovarne?»

Eisenhower: »Seveda. Pošljite jih preko.«

Žukov (zelo začuden): »Mislite, da vam ne bo treba prej vprašati vaše vlade?«

Eisenhower: »Seveda ne... Kar pošljite jih preko.«

»Simbol ruske zmage« je bil začuden nad možnostjo, da lahko Eisenhower sam odloča o tem, da lahko pride nekaj tujih strokovnjakov na njegov teritorij. Žukov bi moral nujno vprašati Kremelj. Vedel je, da za sovjetskega komandanta ni dobro imeti preveč lastne iniciative.

Toda kljub temu je moral oditi na mesto, ki ni zanj pomenilo samo degradacijo, temveč tudi pregnanstvo.

Kako gledajo posamezni Nemci na hitlerjanska odlikovanja

Nemški statistični urad je razpisal med 1200 ljudmi anketo o nošenju odlikovanj, podeljenih za Hitlerjevo diktaturo. Kakih 34% odlikovancev je izjavilo, da žele nositi hitlerjanska odlikovanja, 12% želi nositi samo odlikovanja za zasluge med vojno, 29% pa se je izreklo proti odlikovanjem. Ostali na anketo sploh niso odgovorili.

V Sovjetski zvezi je šlo 1.200.000 vojni ujetnikov

Generalni tajnik Svetovne federacije bivših borcev Ellison Nucemb je dal nedavno za tisk izjavo o svojih pogajanjih s predsednikom ZDA Eisenhowerjem. V imenu 15 milijonov članov te organizacije je zahteval, naj bi Eisenhower sprožil vprašanje vojni ujetnikov in pogrešancev, če bi se sestel z Malenkovi. Po podatkih Svetovne federacije bivših borcev v drugo svetovno vojno zapletene dežele še zmeraj pogrešajo tri milijone svojih državljanov. V Sovjetski zvezi je še zmeraj 1.200.000 vojni ujetnikov, med njimi največ Nemcev, Italijanov, Japoncev, Holandcev in Francozov.

zasmejavali. Zena pa ni ničesar izdala.

4. novembra so se člani Kocmutove družine zadnjič videli. Kocmuta so Nemci odpeljali v Maribor, kjer so ga ustrelili, ženo in starše pa na Borl. Čez nekaj mesecev pa so ženo pripeljali nazaj v Ptuj ter jo začeli ponovno zasliševati. Tudi tokrat niso od nje ničesar zvedeli. Nato so jo, kljub temu, da je bila pred porodo poslali v taborišče Koburg, starše pa v Mauthausen. Zena je v taborišču rodila sina ter skupno z njim dočakala neslavni konec hitlerjevske tiranije in tretjega rajha, starša pa sta v Mauthausenu še po nekaj dneh umrli.

Kocmutova se je vrnila iz taborišča s sinom, ki ni niti slutil, kaj se je zgodilo z njegovim očedom. Domačijo Kocmutovih je v času njihove odsotnosti upravljal »komisar« domaćin Herga Anton iz Vintarove.

Vse to je doživela Kocmutova družina po zaslugi Pukšiča — slabiča in pozneje izdajalca. Njegovo izdajstvo pa ni ostalo neznano.

ukrepi. Najboljši tozadevni primer nudi Grčija, ki je trošila pred letno 1.300.000 dolarjev za kinin, sedaj pa samo 300 tisoč dolarjev za nabavo DDT praška, s pomočjo katerega uničuje komarje. Rezultat: 2 milijona ljudi, ki so v letu 1942 trpeli zaradi malarije se je znižalo v letu 1950 na 50.000.

MEDSEBOJNA POVEZANOST ZDRAVJA IN BLAGOSTANJA

Zdravje je največje bogastvo. Kjer so podvzeli energične ukrepe s pomočjo primernih sredstev, se je število smrtnih primerov in obolenj znižalo in je bila ustvarjena možnost za pospešen gospodarski razvoj.

Ce velja pravilo, da se revščini in bedi pridružuje še vedno bolezen, drži prav tako, da gresta z roko v roki tudi zdravje in blagostanje.

Kozovnica na Mars in Mesec?

V zadnjem času je mnogo govora o bližnjih poletih v vsemirje in če bi verjeli izjavam raznih raziskovalcev vsemirja, je potreben samo še stari strel in raketa bi odbrzela v vsemirje.

Kako kaže to praktično, kaj bo pravzaprav doseženo z zgraditvijo rakete?

S poskusnimi raketami je bilo mogoče doslej doseči povprečno višino 160 km, enkrat celo 400 km, vendar se to zdaleč ne zadošča. Predvsem bi morala doseči začetna hitrost rakete osemkratno hitrost puškinega izstrelka, da bi lahko premagali zemeljsko težnost. Z danes razpoložljivim pogonskim materialom je to seveda nemogoče. S tem bi bila dosežena vedno samo še centrifugalna hitrost in bi morali povečati hitrost rakete na preko 11 km v sekundi, da bi lahko odleteli v vsemirje.

V Ameriki delujoči W. Braun ne namerava poleteti na Mesec z Zemlje, temveč z umetnega zemljinega trabanta. Ta bi naj stalno krožil v oddaljenosti 1730 km okrog zemlje. Brez dodatne pogonske moči bi taki »zemeljski mesec« vedno krožil okrog zemlje prav tako kot pravi mesec. Hitrost zemljinega trabanta se ravna po oddaljenosti od zemlje, ker bi morali biti težnost in centrifugalna sila v ravnotežju.

Toda kako bi uredili tako medplanetarno postajo?

Morali bi izstreliti v to višino 950 posebnih transportnih

raket, katerih vsaka bi pripeljala en del vsemiške postaje, pravi W. Braun. Vsemiški mehaniki (tudi takšne bomo nekoč imeli) bodo morali sestaviti vedno okrog zemlje krožečo raketo.

KOT EIFFLOV STOLP TEŽKE RAKETE

Zelo enostavno, kajne? Nismo še v stanju izstreliti eno samo tako raketo. »Vsemiški piloti« mislijo na trodelne rakete z začetno težo 6400 ton (300 m visok Eifflov stolp v Parizu tehta 7000 ton). Ta ogromna raketa, ki bi bila 20 m široka in dolga kot predmetni vlak, bi morala imeti goriva za pet šestina svoja teža. Lahko dvomimo, da bi bilo sploh mogoče tako teko izstreliti, čeprav nam računi na papirju ne lažajo. Prazne tanke pravih dveh delov rakete bi odmetavali s padali.

Pri sreči bi nosila ta raketa 35 ton koristnega tovora v višino 1730 km. Raztovorjena raketa bi se vrnila z ostankom goriva prav počasi na zemljo, da se ne bi vnela ob prihodu v zemljin zračni prostor.

Prvi »temeljni stebri« bodoče vsemiške postaje bi frčali z enako brziho okrog zemlje, ne da bi padli na njo, ker bi dobili od rakete krožno brzino. To fantastično višino bi morale doseči vedno nove rakete in bi morale večati vsemiško postajo, dokler ne bi iz nje nastala vsemiška baza, s katere bi lahko končno zapustili zemljo. Za to bi potrebovali hitrost

Kronika našega upora

Kako se je razvijalo partizanstvo v Slovenskih goricah

Kruto gestapovsko divljanje in sploh nasilje okupatorja so močno občutili kakor vse slovenske ozemlje tudi Slovenske gorice. V tem delu naše domovine se je zahvaljujoč narodnoobrambenemu delu domačina zdravnikarja dr. Jožeta Potrča pred vojno rano začelo narodnoosvobodilno gibanje. V teh krajih so se najprej zbirali Lackovi soborci in marsikdo iz teh krajev zna mnogo povedati, kako so gestapovci in žandarji vohunili za zavednimi Slovenci, ki so ostali zvesti svojemu narodu.

Lackova skupina je vedno bolj rasla. Ljudstvo se je vedno bolj upiralo vsem okupatorjevim nasilniškim ukrepom. Kmetje so s hrano in drugim podpirali upornike, dasi so vedeli, kaj jih čaka, če jih kdo izda in če jim upamejo v okupatorjevo policijsko mrežo. Eden takšnih je

bil tudi kmet Janez Kocmut iz Trnovskega vrha pri Desterniku. Bil je Lackov kurir in glavni oskrbnik skupine, v kateri je bil tudi neki Pukšič iz Cerkevca. Nemci so seveda kmalu izvedeli za skupino ter začeli za njo vohuniti.

Nekega jutra se je ta skupina še pred sončnim vzhodom spoprijela v oboroženem spopadu z gestapovci v Mostju. Omenjeni Pukšič je bil v tem spopadu ujet, nekaj Nemcev pa je bilo ubitih in ranjenih. Ujeti Pukšič je postal izdajalec in je po tem dogodku služil gestapovcem kot vohun proti narodnoosvobodilnem gibanju. Gestapovci so ga obklesli v svojo uniformo ter ga vodili po krajih, kjer so se zadrževali partizani.

4. avgusta 1942 v poznem mraku so gestapovci pripeljali Pukšiča v bližino Kocmutove

hiše v Trnovskem vrhu. Napravili so zasedo, dva pa sta vdira v hišo. Po enopopolnem preiskovanju so gospodarja aretirali in odpeljali v ptujske papore. Vsega izmučenega so začeli takoj zasliševati, toda Kocmut je odgovarjal samo z »ne« in »ne vem«.

Kakšne tri tedne pozneje so prišli še po njegovo ženo in njene starše. Ločeno so jih odvedli peš v ptujske zapore, pa tudi tukaj niso smeli biti skupaj. Starega očeta so strahovito pretepali, nič manj pa staro mater. Čeprav stara sta raje vzdržala udarce podviganih